

Eesti NSV talumajandite maksustamisest põllumajandusmaksuga 1950. a.

Nõukogude riigi peamiseks tululika-
teks on tulud ja akumulatsioonid sotsia-
lislikelt ettevõtteilt. NSV Liidu 1950. a.
eelarves moodustavad laekumised sotsia-
listlikelt ettevõtteilt üle 80% kõigist tu-
ludest.

Kõikjal tähtis osa rahvamajanduse
finantseerimisel on aga ka elanikkonna
kohustuslikel maksudel.

Maaelanike peamiseks maksuks on põl-
lumajandusmaks. Põllumajandusmaksuga
maksustatakse kolhoosnikuid, üksiktalu-
poegi, töölisi, teenistujaid ja teisi koda-
nikke, kes elavad maal ja kellel on oma
majapidamine: põldu, heinamaad, loomi,
aed, mesilasi.

Põllumajandusmaksu võetakse kindlate
tuluksunormide alusel, mis on vabariigi
Ministri Nõukogu poolt kehtestatud eral-
di põllu, heinamaa, aia ja üksikute loo-
malike kohta. Põllumajandusmaks
määratakse majandis oleva põllu, heina-
maa, aia tegelikult pindalalt ja loomade
arvult.

Maksu suurus mitmesuguste majandite
kategoriate kohta on erinev. Kõige suu-
remad maksusoodustused on kolhoosni-
kute majanditel. Kolhoosnikute maksusta-
tavate tulude hulka ei arvata naturaali- ja
rahatulu, mis kolhoosnikud saavad kol-
hoosist normipäevade eest. Samuti ei
kuulu maksustamisele tulud, mis kol-
hoosnikud saavad väikeloomadelt, lam-
mastelt, kitsedelt ja sigadelt. Üldse ei
kuulu maksustamisele põllumajandusmak-
suga need kolhoosnikute majandid, mille
aastatulu ei ületa 1200 rubla. Ka võe-
takse kolhoosnikult põllumajandusmaksu
soodustatud, alandatud maksumäärade
järgi. Arvutatud maksu tasumisest 50%
ulatuses vabastatakse kõrge vanuse tõttu
töövõimetute (melhed 60 aastat ja vanemad,
naised 55 aastat ja vanemad) kol-
hoosnikute majandid, kus ei ole üksikliku
tööhõlga majapidamisest osavõtvaid töö-
võimeisi perekonnaliikmeid.

Tunduvalt kõrgemalt maksustatakse
põllumajandusmaksuga üksiktalupoegi.
Maksustamise alla meis majandis kuulu-
vad ka tulud väikeloomadelt, samuti ei
anta maksusoodustusi kõrgesse ikka
jõudnud üksiktalupoegade majandite-
le. Üksiktalupoegade majandite ko-
haldatud maksumäärad on kolhoosni-
kute majandite maksumääradest mitu
korda suuremad.

Samuti maksavad põllumajandusmaksu
need töölised, teenistujad ja kooperatiivi-
desse ühinenud käsitöölised, kes elavad

maal ja omavad oma põllumajapidamist.
Sellesse kategooriasse kuuluvad majan-
deid maksustatakse erinevalt. Need töö-
liste, teenistujate ja kooperatiividesse ühi-
nenud käsitöölise perekonnad, kelle ma-
jandis loomade arv ei ületa põllumajan-
dusliku artikli põhikirjas kolhooside liik-
melle ettenähtud loomade arvu, perekon-
napea on alalise palgalisel tööolnud
vähemalt üks aasta ja ka kõik teised pe-
rekonnaliikmed (peale koduperenaise ja
õpilaste) töötavad palgalisel tööol, maksa-
vad põllumajandusmaksu ühel alusel kol-
hoosnikutega. Kui aga antud majandis
on rohkem loomi kui põllumajandusliku
artikli põhikiri kolhoosnikutele ette näeb,
või kui perekonnapea on palgalisel tööol
olnud vähem kui üks aasta või jälle ei
tööta mõni töövõimeline perekonnaliige
(välja arvatud koduperenaine ja õpila-
sed) palgalisel tööol, siis kuuluvad need
majandid maksustamisele ühel alusel üks-
siktalupoegade majanditega, s. o. kõrgen-
datud maksumäärade järgi.

Toome järgnevalt näite, mis ise-
loomustab põllumajandusmaksu suurust eri-
nevate kategooriate majandite: kui ma-
jandis on üks lehm, üks s'ga, 10 lam-
mast, 15 taru, 0,50 ha põldu, 0,10 ha aea-
d, siis maksab kolhoosnik sel juhul põl-
lumajandusmaksu (aluseks on võetud
keskmised tuluksunormid vabariigi kohta)
168 rubla 50 kopikalt, üksiktalupoeg aga
909 rubla, s. o. kolhoosnikuga võrreldes
5,4 korda rohkem.

Põllumajandusmaksu alal antakse rida
soodustusi majandite, mille koosseisus
on Suure Isamaasõja I ja II grupi inva-
liide, samuti I ja II grupi tööinväide,
kodanike majandite, kelle poeg või pe-
konnapea on sõjaväe tegevteenistuses ja
kus puuduvad töövõimelised isikud või
kus ainukeseks töövõimeliseks isikuks on
sõjaväe tegevteenistuses olijat naine, kui
tal on alla 8 aasta vanuseid lapsi, samuti
Suure Isamaasõja rindeil langenute ja
langenuid partisaani perekondade majan-
deile jne.

Maksusoodustusi annavad maakondade
rahandusosakonnad üheaegselt põlluma-
jandusmaksu määramisega.

Majandid, mis on kolhoosidest välja
astunud või välja heidetud, kuuluvad mak-
sustamisele ühesugustel alustel üksikta-
lupoegade majanditega kogu aasta eest,
olenamata väljaastumise või väljaheitmise
ajast, kas see toimus enne maksude sis-
senõudmist või pärast seda.

Neile kolhoosnikute majandite, kus
üksikud töövõimelised isikud ei ole kol-
hoosi liikmed ega tööta palgalisel tööol,
kõrgendatakse arvutatud maksumat
20% võrra

Neile üksiktalupoegade majandite, kes
astuvad kolhoosi pärast maksu määra-
mist, võetakse ette põllumajandusmaksu
ümberarvestamine. Enne esimest maksu-
tähtaega põllumajanduslikku artikli astu-
nud majandid maksavad maksu alanda-
tud summalt. Pärast esimest maksutäht-
aega kolhoosi astunud majandite alanda-
takse maksu eelseisvate maksutähta-
egade järgestelt summadelt. Nende soo-
dustuste kohta on vaja praegu, kus põl-
lumajandusmaksu tähtajad lähenevad, te-
ha üksiktalupoegade hulgas laiaulatuslik-
ku selgitustööd.

Põllumajandusmaksu tasumiseks on et-
te nähtud kolm tähtaega. Maksu esimese
osa tasumise tähtajaks on Eesti NSV
Ministri Nõukogu otsusega määratud
15. september, teise ja kolmanda osa ta-
sumise tähtpäevadeks vastavalt 1. novem-
ber ja 1. detsember. Nende suhtes, kes
ei tasu maksu kindlaksmääratud tähta-
egadeks, võetakse tarvitusele sundabinõud
varanduse üleskirjutamise ja rahiakohtu
otsusel realiseerimise näol. Isikud, kes
hoiduvad kuritahtlikult kõrvalette maksu
maksimisest, varjavad maksustamisele
kuuluvaid tulusid või rikuivad muul viisil
maksustamise seadust, võetakse kohtuli-
kule vastutusele.

Nõukogudemaal on saanud kaunist
traditsiooniks täita riiklikud kohustused,
sealhulgas tasuda ka põllumajandusmaksu,
ennetähtaegselt. Patriootlikku algatust
meie vabariigis näitasid üles Järvamaa
Käru valla kolhoosnikud, kes esimestena
vabariigis tasusid põllumajandusmaksu
kogu 1950. aasta eest kohe pärast mak-
suteadete kättesaamist. Käru valla kol-
hoosnikud kultusid üles kogu vabariigi
kolhoosnikuid ja teisi põllumajandus-
maksu maksjaid tasuma maksud riigile
ennetähtaegselt. See üleskutse on leidnud
kõikjal sooja vastukaja. Enamik Virumaa
Salla ja Paasvere valla kolhoosnikuid,
samuti paljude teiste vabariigi valdade
kolhoosnikud on tasunud oma põlluma-
jandusmaksud juba täies ulatuses.

Võtame kõikjal eesküju Käru valla
kolhoosnikutest ja tasume põllumajandus-
maksu riigile ennätähtaegselt ja kogu
ulatuses!

M. NJUNKOV,

Eesti NSV Rahandusministreeriumi
Maksude Valitsuse juhataja.